

**הצעת חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה),
התשע"ו-2016**

הצעת חוק זו היא מיזוג של שתי הצעות חוק:

1. הצעת חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה), התשע"ו-2016, מטעם הממשלה – נדונה בכנסת בקריאה הראשונה ביום כ"ט בסיוון התשע"ו (27 ביוני 2016), והועברה לוועדת הכלכלה.
2. הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (רכיבה בטוחה על אופניים ואופניים עם מנוע עזר), התשע"ה-2015, מטעם חברי הכנסת – נדונה בכנסת בדיון המוקדם ביום כ"א בתמוז התשע"ה (8 ביולי 2015), והועברה לוועדת הכלכלה.

בהתאם להוראות סעיף 84(ד) לתקנון הכנסת, החליטה ועדת הכנסת לאשר את מיזוגן והבאתן של הצעות החוק כהצעת חוק אחת לקריאה השנייה ולקריאה השלישית.

הצעת החוק מוגשת – ללא הסתייגויות – לקריאה השנייה ולקריאה השלישית ביום כ"ז בתמוז התשע"ו (2 אוגוסט 2016).

להצעת החוק לא הוגשו בקשות רשות דיבור.

יוזמי הצעת החוק הפרטית: חברי הכנסת מירב בן ארי, אורן אסף חזן, יעקב מרגי, רועי פולקמן, יואב בן צור, מסעוד גנאים, אוסאמה סעדי, אחמד טיבי, קארין אלהרר, עיסאווי פריג', איילת נחמיאס ורבין, מיכאל אורן, נורית קורן, משה גפני, מנחם אליעזר מוזס, עאידה תומא סלימאן, טלי פלוסקוב, ענת ברקו, איל בן ראובן, יצחק וקנין, רחל עזריה, אברהם נגוסה, איציק שמולי, יעקב פרי, עליזה לביא, נחמן שי, יפעת שאשא ביטון, רוברט אילטוב

הצעת חוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית

מספר פנימי : 2003896-2462
נספח מס' מ-1048/א'
(פ/20/1569)

חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה), התשע"ו-2016

הגדרות

1. בחוק זה –

"דרך" – כהגדרתה בפקודת התעבורה¹;

"ועדת הכלכלה" – ועדת הכלכלה של הכנסת;

"עבירת תעבורה" – עבירת תעבורה כהגדרתה בפקודת התעבורה, המנויה בתוספת הראשונה;

"עובר דרך" – המשתמש בדרך לנסיעה, להליכה, לעמידה, או לכל מטרה אחרת, המנוי בטור א' לתוספת השנייה;

"פקח" – פקח שהוסמך לפי הוראות סעיף 3;

"רכב" – רכב כהגדרתו בפקודת התעבורה, שעובר הדרך המנוי בטור א' לתוספת השנייה ביצע באמצעותו עבירה כאמור באותה תוספת;

"רשות מקומית" – עירייה, מועצה מקומית או איגוד ערים;

"תקנות התעבורה" – תקנות התעבורה, התשכ"א-1961²;

"השר" – השר לביטחון הפנים.

סמכות רשות

2.

רשות מקומית, באישור המועצה שלה, רשאית לפעול לאכיפת עבירות תעבורה בתחום שיפוטה; אכיפת עבירות התעבורה תהיה בהתאם להוראות חוק זה ובכפוף לנוהל ארצי שיחול על הרשויות המקומיות, שתגבש משטרת ישראל ויאשר היועץ המשפטי לממשלה.

הסמכת פקחים

3.

(א) ראש רשות מקומית רשאי להסמיך, מבין עובדי הרשות המקומית,

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.
² ק"ת התשע"ד, עמ' 1957.

פקחים, שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי חוק זה, כולן או חלקן, לשם אכיפת עבירות תעבורה, כולן או חלקן, בתחומי אותה רשות.

(ב) לא יוסמך פקח לפי הוראות סעיף קטן (א), אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת היועץ המשפטי של הרשות המקומית, לשמש כפקח, או לא הוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור וטרם ניתן פסק דין סופי בעניינו;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי חוק זה, כפי שהורה השר;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים ככל שהורה השר, בהסכמת שר התחבורה והבטיחות בדרכים ושר הפנים.

(ג) הרשות המקומית תפרסם הודעה על הסמכת פקח לפי סעיף זה ברשומות ובאתר האינטרנט שלה.

4. (א) לשם אכיפת עבירות תעבורה, יהיו נתונות לפקח סמכויות פיקוח ואכיפה בתחום הרשות המקומית שבה הוא מוסמך כמפורט להלן, בכפוף להוראות סעיף 5:

(1) הסמכות לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) הסמכות לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995³;

(3) הסמכות להורות לעובר דרך, לאחר שמצא כי עבר עבירת תעבורה של שימוש שלא כדין בחלק מדרך שיועד, הוקצה או סומן בתמרור לסוג אחר של עוברי דרך, לפנותו או לחדול מהשימוש שלא כדין כאמור באופן אחר;

(4) הסמכות להוציא את האוויר ואת השסתומים מצמיגי הרכב הפטור מחובת רישוי ורישום לפי פקודת התעבורה, לאחר שמצא כי

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

עובר הדרך ביצע באמצעותו עבירת תעבורה, כדי למנוע את המשך השימוש בו תוך המשך ביצוע העבירה, ובלבד שינקוט אמצעי זהירות סבירים הדרושים כדי להבטיח אי-גרימת נזק לרכב;

(5) לתפוס או להרחיק רכב הפטור מחובת רישוי ורישום לפי פקודת התעבורה, או חלק מרכב כאמור, לאחר שמצא כי עובר הדרך ביצע באמצעותו עבירת תעבורה, כדי למנוע את המשך השימוש ברכב, ובלבד שינקוט אמצעי זהירות סבירים הדרושים כדי להבטיח אי-גרימת נזק לרכב ובכפוף לחוקי העזר שהותקנו לפי סעיף 8.

(ב) סירב אדם להיענות לדרישת פקח, על פי סמכותו בהתאם להוראות סעיף זה, והיה חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה, רשאי הפקח לעכבו עד לבואו של שוטר, ויחולו על עיכוב כאמור הוראות סעיף 75(ב) ו-(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996⁴, בשינויים המחויבים.

(ג) אין בסמכויות פקח לפי חוק זה כדי לגרוע מסמכויות שניתנו לו לפי כל דין, לשם אכיפת אותו הדין.

5. תנאים להפעלת סמכויות פקח
על אף הוראות סעיף 4, פקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי הסעיף האמור, אלא לשם אכיפת עבירת תעבורה כאמור בטור ב' לתוספת השנייה, הנעברת בידי עובר דרך המנוי לצדה בטור א' לתוספת השנייה, ובכפוף להתקיימות התנאים המפורטים לגבי אותה עבירה בטור ג' לתוספת השנייה, אם מפורטים תנאים כאמור.

6. חובת הזדהות
פקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא לובש מדי פקח, בצבע ובצורה שהורה לעניין זה ראש הרשות המקומית, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה, והוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;

(2) יש בידו תעודה החתומה בידי ראש הרשות המקומית, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.

7. סייג לגבי גופי ביטחון והצלה
פקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה כלפי כל אחד מאלה:

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

(1) עובר דרך המשרת בגוף המפורט להלן או עובד בגוף כאמור, בעת מילוי תפקידו, אם יש בציות להוראות המנויות בתוספת הראשונה כדי למנוע מעובר הדרך האמור את מילוי התפקיד:

(א) משטרת ישראל;

(ב) צבא הגנה לישראל;

(ג) שירות הביטחון הכללי;

(ד) המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים;

(ה) הרשות להגנה על עדים;

(ו) שירות בתי הסוהר;

(ז) גוף אחר המנוי בהגדרה "רכב ביטחון", כהגדרתו לפי פקודת התעבורה;

(2) רכב של גוף כאמור בפסקה (1).

8. (א) על אף הוראות סעיף 77 לפקודת התעבורה, מועצה של רשות מקומית רשאית להתקין חוקי עזר לעניין הסמכות האמורה בסעיף 4(א)(5), שבהם יוסדרו נושאים אלה לגבי רכב או חלק מהרכב, לפי העניין:

סמכות רשות מקומית להתקין חוקי עזר

(1) אופן התפיסה או ההרחקה;

(2) אופן ההחסנה;

(3) הנסיבות והתנאים לשחרורו מהחסנה, למכירתו או לסילוקו בדרך אחרת, ובלבד שלא יימכר או יסולק אלא בחלוף 60 ימים מיום תפיסתו, ולאחר שנעשה מאמץ סביר לאיתור בעל הרכב;

(4) חיוב בתשלום אגרות בעד תפיסה, הרחקה, החסנה, מכירה או סילוק של הרכב או חלק מהרכב, או חיוב בתשלומים בעד פעולות אלה, ובלבד שהתשלומים ישקפו את עלות הפעולות האמורות; הרשות המקומית תקזז מאגרות או מתשלומים שהיא גובה מהחייב את הסכומים שקיבלה ממכירת הרכב או חלקו או מסילוקו, לפי העניין, אם קיבלה.

(ב) הסמכויות הנתונות לשר הפנים לפי סעיף 258 לפקודת העיריות⁵ וסעיף 22 לפקודת המועצות המקומיות⁶, יהיו נתונות, לגבי חוקי עזר כאמור בסעיף קטן (א), גם לשר התחבורה והבטיחות בדרכים; ואולם על אף האמור בסעיפים אלה לא יפורסם חוק עזר כאמור אלא כעבור 90 ימים מהיום שבו הביא ראש הרשות המקומית את חוק העזר לידיעת שר הפנים ושר התחבורה והבטיחות בדרכים.

9. עבירת קנס
נקבע כי עבירת תעבורה היא עבירת קנס לפי סעיף 30 לפקודת התעבורה, יהיה פקח שהוסמך לכך רשאי למסור לאדם הודעת תשלום קנס, אם נוכח כי אותו אדם עבר עבירת תעבורה כאמור, והכול בהתאם להוראות סעיף 228 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.⁷
10. ייעוד קנסות
על אף האמור בכל דין, קנס שהטיל פקח או בית משפט בשל הפעלת סמכותו של פקח לפי חוק זה, ישולם לקופת הרשות המקומית.
11. שינוי התוספת הראשונה והתוספת השנייה
השר, בהסכמת שר הפנים ושר התחבורה והבטיחות בדרכים, ובאישור ועדת הכלכלה, רשאי, בצו, לשנות את התוספת הראשונה ואת התוספת השנייה.
12. שמירת דינים
הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין ולא לגרוע מהן, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת.
13. ביצוע ותקנות
השר ממונה על ביצוע הוראות חוק זה, והוא רשאי, בהתייעצות עם שר הפנים ושר התחבורה והבטיחות בדרכים ובאישור ועדת הכלכלה, להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.
14. תיקון חוק בתי המשפט
בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984,⁸ בתוספת השלישית, אחרי פרט 42 יבוא:
- "43. חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה), התשע"ו-2016.⁹"
15. תחילה ונוהל ארצי ראשון
(א) תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה); ואולם, תחילתו של פרט 4 לתוספת השנייה – שלושה חודשים

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256.

⁷ ס"ח התשמ"ב, עמ' 143.

⁸ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התשע"ו, עמ' 926.

⁹ ס"ח התשע"ו, עמ' ...

מיום התחילה.

(ב) היועץ המשפטי לממשלה יאשר נוהל ארצי ראשון לפי הוראות סעיף 2 עד יום התחילה, ובלבד שמטרת ישראל העבירה לו את טיוטת הנוהל לא יאוחר משלושה חודשים לפני אותו מועד; לא אישר היועץ המשפטי לממשלה את הנוהל הארצי עד יום התחילה, רשאי השר, באישור ועדת הכלכלה, לדחות את יום התחילה בתקופה נוספת שלא תעלה על שלושה חודשים.

16. דיווח לכנסת – הוראת שעה
החל בתום שנתיים מיום התחילה ועד תום שש שנים מיום התחילה, ידווח שר הפנים, אחת לשנתיים, לוועדת הכלכלה, על סכומי האגרות שנקבעו בחוקי העזר לפי סעיף 8 ועל התשלומים שקבעו הרשויות המקומיות לפי סעיף 8(א)(4); רשות מקומית שקבעה תשלומים כאמור, תדווח לשר הפנים על התשלומים שקבעה.

תוספת ראשונה

(סעיף 1)

עבירת תעבורה

עבירת תעבורה כמפורט להלן, ובלבד שלא נעברה בנסיבות שתקנה 72(א)(2) או 129(א) לתקנות התעבורה חלה לגביהן, ואינה עבירה המנויה בתוספת האחת-עשרה לפקודת התעבורה:

1. עבירה על תקנה 28(ב) לתקנות התעבורה;
2. עבירה על תקנה 34(א) לתקנות התעבורה;
3. עבירה על תקנה 38(א) לתקנות התעבורה;
4. עבירה על תקנה 114 לתקנות התעבורה;
5. עבירה על תקנה 122(א)(ב) לתקנות התעבורה, וכן עבירה על תקנה 129(א) ו-1(ב) לתקנות התעבורה, לרבות כפי שהוחלה על תלת-אופן לפי תקנה 135 לתקנות התעבורה;
6. עבירה על תקנות 122(ב)(ג) ו-124 לתקנות התעבורה;
7. עבירה על תקנה 129(ז) לתקנות התעבורה לרבות כפי שהוחלה על תלת-אופן לפי תקנה 135 לפקודת התעבורה ועל גלגינוע לפי תקנה 122(ד) לתקנות התעבורה;

8. עבירה על תקנה 169 לתקנות התעבורה.

תוספת שנייה

(סעיף 5)

תנאים להפעלת סמכויות פקח

בתוספת זו, "מדרכה", "אזור מיתון תנועה", "שביל", "גלגילנוע (קורקינט חשמלי)", "אופנוע", ו"תלת-אופן" – כהגדרתם בתקנות התעבורה.

טור א'	טור ב'	טור ג'
עובר הדרך	עבירות התעבורה	התנאים להפעלת סמכויות פקח
1. רוכב על אופניים או תלת-אופן	עבירות המנויות בפרטים 1 עד 8	(א) לעניין עבירות המנויות בפרטים 1, 6 ו-8 לתוספת הראשונה – הרכיבה היא על מדרכה;

(ב) לעניין עבירות המנויות בפרטים 2 עד 5 לתוספת הראשונה – הרכיבה או שימוש אסור אחר הם על מדרכה, ומתקיים אחד מאלה:

(1) יש שביל אופניים באותה הדרך;

(2) אין שביל אופניים באותה הדרך, ואולם הדרך היא אזור מיתון תנועה והרוכב הוא בן 16 לפחות;

(3) אין שביל אופניים באותה הדרך, והיא אינה אזור מיתון תנועה, ואולם המפקח הכללי של משטרת ישראל או מי שהוא הסמיכו לעניין זה, לבקשת ראש הרשות המקומית, אישר הפעלת סמכויות פקח במדרכה בדרך זו לאחר שנוכח כי קיים צורך ייחודי לכך, ורשאי הוא לקבוע תנאים נוספים להפעלת סמכויות הפקח כאמור; הרשות המקומית תפרסם באתר האינטרנט שלה את המדרכות שלגביהן ניתן אישור לפי פסקה זו.

2. רוכב על אופניים או תלת-אופן שבהם מותקן מנוע המניע אותם או המסייע בכך	עבירות המנויות בפרטים 1 עד 3, 5, 6 ו-8 לתוספת הראשונה – הרכיבה או שימוש אסור אחר הם על אחד מאלה:	עבירות המנויות בפרטים 1 עד 8 לתוספת הראשונה
---	--	---

(1) מדרכה;

(2) שביל שאינו מדרכה שסומן בתמרור 226.

3. רוכב על גלינוע (קורקינט חשמלי)	על עבירות המנויות בפרטים 1 עד 8 לתוספת הראשונה	עבירות המנויות בפרטים 1 עד 3, 5, 6 ו-8 לתוספת הראשונה – הרכיבה או שימוש אסור אחר הם על אחד מאלה:
-----------------------------------	--	--

(1) מדרכה;

(2) שביל שאינו מדרכה שסומן בתמרור 226;

בפרט זה, "שימוש אסור אחר", למעט שימוש בנסיבות האמורות בתקנה 72(א)(2) לתקנות התעבורה לעניין אופניים.

4. הולך רגל	עבירה המנויה בפרט 2 לתוספת הראשונה	הולך הרגל עושה שימוש בנתיב המסומן בתמרור כשביל אופניים.
-------------	------------------------------------	---

5. רוכב על אופנוע או תלת-אופנוע	עבירות המנויות בפרטים 2 עד 4 לתוספת הראשונה	לעניין עבירות המנויות בפרטים 2 ו-3 לתוספת הראשונה – הרכיבה היא על אחד מאלה:
---------------------------------	---	---

(1) מדרכה;

(2) נתיב שסומן בתמרור כשביל אופניים;

(3) שביל שאינו מדרכה שסומן בתמרור 226.